

BESTUURSVERSLAG 2017/'18

INLEIDING

IN RUSTIGER VAARWATER

Na het voor de KNVB, in het bijzonder op bestuurlijk niveau bij de sectie betaald voetbal, roerige seizoen 2016/'17, kan 2017/'18 beschouwd worden als een seizoen van wederopbouw voor betaald voetbal, met een nieuwe directeur-bestuurder, Raad van Commissarissen en nieuwe bondscoach. Bij het amateurvoetbal blijft de bestuurlijke top ongewijzigd.

Zowel op bestuurlijk als op directieniveau werken betaald- en amateurvoetbal intensief samen en deze samenwerking resulteert uiteindelijk in één directie voor de gehele KNVB. De komst van twee directeuren voetbal (top en breedte) zorgt ervoor dat het voetbal en de voetballer meer dan ooit centraal komen te staan binnen de voetbalbond.

Het ledenaantal daalt licht, met 1,17 % naar 1.209.193. De daling is vooral te wijten aan afnemende aantallen voetballende jongens. Bij de vrouwen laten vooral de oudere leeftijdsgroepen een sterke stijging zien, van meer dan 6%. Het aantal voetballende vrouwen stijgt daarom opnieuw, met bijna 2,8%, naar 158.353.

Sportief gezien beleeft Nederland een wisselend seizoen. Het Nederlands elftal loopt – op doelsaldo – kwalificatie voor het WK 2018 mis en de OranjeLeeuwinen moeten zich via play-offs plaatsen voor het WK 2019 in Frankrijk. Jongens onder 17 levert een topprestatie door in Engeland Europees kampioen te worden. Het CP-team eindigt op het EK in eigen land (dat geheel op de KNVB Campus in Zeist wordt afgewerkt) als vierde.

In het amateurvoetbal slaan de nieuwe wedstrijdvormen bij de jongste pupillen aan. De kinderen in de leeftijdscategorieën Onder 8 en Onder 9 hebben meer balcontacten én scoren vaker. Clubs zijn overwegend positief, zo blijkt uit een evaluatie. Nieuwe initiatieven zijn er ook met Kicks, VoetbalTV en Rinus, de online trainerstoel. Op commercieel gebied verwelkomt de KNVB twee nieuwe partners: KPN en Cavallaro.

SPORTIEVE PRESTATIES EN ONTWIKKELINGEN

VERTEGENWOORDIGEND VOETBAL

NEDERLANDS ELFTAL MANNEN

Ronald Koeman begint in februari 2018 als bondscoach van het Nederlands elftal. Hij tekent een contract tot en met het WK 2022 bij Oranje. Koeman volgt Dick Advocaat op, die in november 2017 afscheid neemt als bondscoach. Onder leiding van Koeman verslaat het Nederlands elftal Europees kampioen Portugal met 3-0 en wordt in het nieuwe seizoen - eveneens met 3-0 - in de Nations League gewonnen van Duitsland.

Meer goed nieuws met betrekking tot het Nederlands elftal: Oranje keert terug naar Zeist. De eigen Campus vormt met ingang van de voorbereiding op de vriendschappelijke interland tegen Engeland op 23 maart 2018 weer als thuisbasis. Daarmee komt een einde aan een ruim dertig jaar durende samenwerking met Grand Hotel Huis ter Duin in Noordwijk en, als gevolg daarvan, met voetbalvereniging Quick Boys in Katwijk. De KNVB Campus is wat topsportvoorzieningen betreft nu volledig up to date om het Nederlands elftal voor langere tijd onderdak te bieden. De internationals slapen in het naastgelegen Woudschoten.

NEDERLANDS ELFTAL VROUWEN

De KNVB breekt het contract met bondscoach Sarina Wiegman open en verlengt de verbintenis met een jaar. De 48-jarige bondscoach blijft in ieder geval tot en met de Olympische Spelen van 2020 in Tokio verbonden aan het Nederlands vrouwenelftal. Michel Kreek is toegevoegd aan de technische staf van de OranjeLeeuwinen. Kreek volgt Foppe de Haan op als assistent-bondscoach en tekent tot en met de Olympische Spelen van 2020. De vrouwen staan na zeven van de acht kwalificatiewedstrijden voor het WK 2019 bovenaan in de poule, maar een nederlaag tegen Noorwegen veroordeelt het team van Wiegman tot play-offs. Die worden in november 2018 winnend afgesloten, zodat de OranjeLeeuwinen zich alsnog mogen voorbereiden op de eindronde in Frankrijk.

Ook de KNVB en de internationals komen tot overeenstemming, in dit geval over de financiële vergoedingen voor de Oranjevrouwen. De nieuwe overeenkomst, die doorloopt tot en met het WK van 2019, doet recht aan de prestaties en populariteit van de OranjeLeeuwinen. Het betreft een vervelvoudiging van de tot dan toe geldende beloningen. Hiermee krijgen de speelsters de extra ruimte om zich nog meer op hun sport te kunnen focussen.

De OranjeLeeuwinen blijven ook na het gouden EK in eigen land prijzen binnen slepen. Bondscoach Wiegman wordt door de FIFA verkozen tot vrouwencoach van het jaar, terwijl linksbuiten Lieke Martens gekozen wordt tot Wereldvoetbalster van het jaar. Een primeur, want het is nog niet eerder gebeurd dat een Nederlandse coach en speelster deze prijs wonnen. Op het NOC*NSF Sportgala worden de OranjeLeeuwinen bovendien gekozen tot sportteam van het jaar.

Met ingang van WEURO2017 ontvangen ook alle vrouwelijke internationals voortaan een haasje bij hun debuut. Bij de mannen is het al sinds jaar en dag traditie; wanneer een speler voor het eerst minuten maakt in het A-team ontvangt hij het befaamde haasje. De 23 speelsters van de EK-selectie ontvingen het haasje bij aanvang van het toernooi. Ook alle ex-internationals zullen met terugwerkende kracht een haasje ontvangen.

De kwalificatiereeksen van het Nederlands vrouwenelftal voor het WK 2019 en EK 2021 zijn, met ingang van het WK-kwalificatieduel Nederland-Noorwegen op 24 oktober 2017, exclusief te zien bij Veronica. De zender heeft daarnaast de uitzendrechten verworven voor alle vriendschappelijke thuiswedstrijden.

Kirsten van de Ven treedt in september 2017 aan als manager vrouwenvoetbal. Bij de KNVB gaat Van de Ven, zelf ex-international, bouwen aan de verdere ontwikkeling van het meisjes- en vrouwenvoetbal in zowel de breedte- als topsport. Aandachtspunten zijn een sterke Eredivisie Vrouwen, de prestaties van de OranjeLeeuwinen en het creëren van een topsportinfrastructuur.

JONG ORANJE

Erwin van de Looi is met ingang van het seizoen 2018/'19 de nieuwe coach van Jong Oranje. Hij volgt daarmee Art Langeler op, die per 1 mei 2018 bij de KNVB directeur voetbalontwikkeling wordt. Van de Looi, oud-trainer van FC Groningen en Willem II, tekent een contract tot en met december 2020. Bij plaatsing voor het EK 2021 wordt dit contract verlengd tot en met de zomer van 2021. Jong Oranje loopt plaatsing voor het EK 2019 in Italië mis. Engeland blijkt de sterkste in een poule met verder Schotland, Oekraïne, Letland en Andorra.

VERTEGENWOORDIGENDE JEUGDTEAMS

Bij de nationale jeugdteams zorgt Jongens onder 17 voor een grote verrassing door in Engeland Europees kampioen te worden. Op weg naar de finale worden Duitsland, Spanje, Servië, Ierland en Engeland verslagen, de laatste twee landen na een penaltyserie. Ook de finale tegen Italië mondt uit in een strafschoppenserie die opnieuw wordt gewonnen door het team van coach Kees van Wonderen, een unicum in de historie van het toernooi. Het is na 2011 en 2012 de derde EK-titel voor Onder 17.

Ook Vrouwen onder 19 en Speelsters onder 17 kwalificeren zich voor een EK-eindronde. Vrouwen onder 19 wint van zowel Duitsland als Italië, maar komt één doelpunt te kort voor de halve finale. Speelsters onder 17 speelt een goed toernooi in Finland, maar een late gelijkmaker van Duitsland kost het team een plek in de halve finale. Vrouwen onder 20 is voor het eerst in de historie aanwezig op een WK. In Frankrijk bereikt het team van coach Michel Kreek in augustus 2018 de kwartfinale, waarin Engeland net te sterk blijkt.

ZAALVOETBAL

De KNVB en Max Tjaden blijven ook de komende vier jaar aan elkaar verbonden. Tjaden startte in 2016 als bondscoach van de Oranjezaalvoetballers. Samir Makhoukhi, met 120 caps voormalig recordinternational in de zaal, wordt Tjadens nieuwe rechterhand. Keeperstrainer Arjan Heerland, die jarenlang in de top van het zaalvoetbal speelde en ook voor het nationale team uitkwam, completeert de technische staf. Het zaalvoetbalteam bereidt zich dit seizoen voor op de kwalificatiereeks voor het WK2020. Ook de (ex-) internationals van het zaalvoetbalteam ontvangen - net als de Oranjevrouwen - met ingang van dit seizoen en met terugwerkende kracht een haasje voor hun debuut in de zaal.

CP-TEAM

Het CP-team speelt in juli het EK op de KNVB Campus in Zeist. Nederland eindigt als tweede in de groep en bereikt zo de halve finale. Daarin is Rusland duidelijk te sterk. In de troostfinale leidt het team van bondscoach Max Raven een nederlaag tegen Ierland, waardoor Nederland als vierde eindigt.

OPTIMALISEREN COMPETITIES

VOETBALPIRAMIDE

De al langer lopende discussie tussen betaald en amateurvoetbal over de voetbalpiramide gaat in het seizoen 2017/'18 verder. Eind juni 2018 wordt een voorlopig akkoord gesloten, waarvan de belangrijkste afspraken zijn: de promotie tussen de 1e en 2e divisie blijft vooralsnog bevroren, er komen strikte voorwaarden voor spelers in belofte-teams en aangepaste voorwaarden van het licentiesysteem worden niet eerder dan in het seizoen 2019/'20 ingevoerd. De komende seizoenen zullen in het teken blijven staan van de verdere ontwikkeling van de voetbalpiramide, waarbij de belangen van zowel betaald als amateurvoetbal in ogenschouw worden genomen.

SPEELDAGENKALENDER AMATEURVOETBAL

Na intensief overleg met tal van clubvertegenwoordigers is met ingang van seizoen 2017/'18 de nieuwe speeldagenkalender ingevoerd. Door een langere zomerstop ontbreken er minder spelers tijdens de voorbereiding en eerste beker-/competitiewedstrijden. Een bijkomend voordeel is het langer doorspelen in de lente, met meer kans op mooi weer. Helaas leggen de weersomstandigheden een hoge druk op het einde van het seizoen, wat met name rond de meivakantie problemen oplevert. Dit zal geëvalueerd en meegenomen worden bij het opstellen van de nieuwe speeldagenkalender.

OPTIMALE WEDSTRIJDVORMEN

Het seizoen 2017/'18 staat voor amateurverenigingen ook in het teken van de start van fase 1 van de implementatie van de nieuwe wedstrijdvormen voor pupillen. Pupillen in de leeftijdscategorie Onder 8 en Onder 9 starten met het spelen van hun wedstrijden in de 6 tegen 6 wedstrijdvorm. Kinderen hebben hierdoor veel meer balcontact en scoren meer. In de ruim 90.000 gespeelde wedstrijden wordt gemiddeld ruim 11 keer per duel gescoord (ten opzichte van gemiddeld 7,5 doelpunt per wedstrijd in het vorige seizoen). Uit een evaluatie met verenigingen blijkt dat de clubs overwegend positief zijn over de vernieuwing en nog slechts enkele verbeterpunten zien. Vanaf seizoen 2018/'19 gaan ook de Onder 10 pupillen 6 tegen 6 spelen en gaan Onder 11 en Onder 12 spelen in de wedstrijdvorm 8 tegen 8.

EREDIVISIE VROUWEN

De vrouwen van Ajax sluiten het seizoen 2017/'18 voor het tweede jaar op rij af met de dubbel. In de Eredivisie met negen teams is FC Twente de grootste concurrent, terwijl in de bekerfinale wordt afgerekend met PSV. In het seizoen 2018/'19 zal voor het eerst een beloftecompetitie starten. Hiervoor hebben Ajax, Achilles en FC Twente een team opgericht en de reeds bestaande belofte-teams van PEC Zwolle, ADO Den Haag, sc Heerenveen, vv Alkmaar, KNVB talententeam Zuid (voorheen CTO Eindhoven) maken de competitie van acht compleet.

GOVERNANCE

DIRECTIE

In het seizoen 2017/'18 is een nieuwe organisatiestructuur geïmplementeerd, met als doel als één KNVB te gaan acteren. De eerste stap is de formatie van een gezamenlijke zevenkoppige directie, waarbij een herijking plaatsvindt op de verdeling van de directieportefeuilles. Hierbij vinden processen van amateur- en betaald voetbal zo veel mogelijk gezamenlijk plaats, dit om de onderlinge samenwerking en efficiency te vergroten. De directie van de KNVB bestaat per 1 juli 2018 uit: Jan Dirk van der Zee, Eric Gudde, Nico-Jan Hoogma, Art Langelier, Jean-Paul Decossaux, Meta Römers en Ron Francis.

BETAALD VOETBAL

Aan het begin van het seizoen stemt de algemene vergadering betaald voetbal (AVBV) in met de benoeming van de nieuwe Raad van Commissarissen (RvC) betaald voetbal. Jan Smit (voorzitter), Elsemieke Havenga-Hillen, Han Berger, Niek Jan van Kesteren en Erik Mulder zullen gezamenlijk als nieuwe RvC toezicht gaan houden op de strategie en het beleid van de sectie betaald voetbal binnen de KNVB. De nieuwe vijfkoppige RvC is benoemd voor een periode van vier jaar. Voorzitter Smit zal een termijn van drie jaar vervullen, om zo te voorkomen dat de directeur betaald voetbal en de RvC-voorzitter in dezelfde periode aftreden.

Een van de eerste taken is de benoeming van een nieuwe directeur betaald voetbal. Dat wordt Eric Gudde, tot dan toe werkzaam bij Feyenoord. Gudde start op 7 november 2017 bij de voetbalbond. Zijn benoeming is op voordracht van de selectiecommissie en na afstemming met de ondernemingsraad van de KNVB en de Centrale Spelersraad.

Ook Nico-Jan Hoogma gaat aan de slag bij de voetbalbond. Dankzij de medewerking van Heracles Almelo, waar de 49-jarige Hoogma sinds 1 januari 2007 als algemeen directeur werkt, kan hij per 1 maart in Zeist aan de slag als directeur topvoetbal. Het contract met Hoogma loopt tot 1 juli 2022. Gudde en Hoogma krijgen in de directie gezelschap van Art Langelier die tot directeur voetbalontwikkeling wordt benoemd. Het betreft een nieuwe functie binnen de directie van de KNVB waar nadrukkelijk plaats is ingeruimd voor voetbaltechnische posities. Peter Blangé neemt afscheid van de KNVB. De bond wil de gebieden Topvoetbal en Voetbalontwikkeling anders invullen en daarmee vervalt de positie van de prestatie- en innovatiemanager.

AMATEURVOETBAL

Jan Dirk van der Zee blijft ook de komende drie jaar aan als directeur bestuurder van de sectie amateurvoetbal binnen de KNVB. De Raad van Toezicht (amateurvoetbal) van de KNVB heeft Van der Zee, die al sinds april 2015 de dagelijkse leiding over het amateurvoetbal heeft, herbenoemd in zijn functie.

De Raad van Toezicht amateurvoetbal blijft dit seizoen ongewijzigd en bestaat uit Pier Eringa, Huub Wieleman, Albert van Wijk, Jos Vranken en Tjenta van Pelt.

De amateurvoetbalwereld verliest dit seizoen twee grote bestuurders. Allereerst overlijdt Ruud Bruijnis, jarenlang directeur van de businessunit amateurvoetbal, in januari. Enkele maanden later komt ook Paul Verweel, ex-bestuurslid amateurvoetbal en actief in vele functies binnen sportend Utrecht, te overlijden.

FIFA/UEFA WK 2026

In de keuze voor de organisatie van het WK 2026 geeft de KNVB zijn stem aan het bid van Marokko. Dat gebeurt tijdens het FIFA Congres op 13 juni in Moskou. Bij de verkiezing is het gecombineerde bid van de Verenigde Staten, Canada en Mexico de concurrent van de Marokkanen. Benadrukt wordt, dat bewust gekozen is voor de toekomst van het voetbal op zoveel mogelijk plaatsen in de wereld. Het moet, zo vindt de bond, mogelijk blijven dat er in 'kleinere' landen – landen met minder economische slagkracht – een groot toernooi gespeeld wordt. De organisatie van het WK gaat na een stemming onder alle leden van de FIFA naar het gecombineerde Noord-Amerikaanse bid.

FIFA SUMMIT AMSTERDAM

De KNVB organiseert in januari 2018 een FIFA Executive Football Summit. Het is de vijfde summit van een reeks van twaalf door FIFA-voorzitter Gianni Infantino geïnitieerde topbijeenkomsten. In Amsterdam nemen de bondsvoorzitters en Secretaris-Generaals van 21 bonden van drie continenten deel aan de geslaagde dag, waar onder meer vrouwen- en jeugdvoetbal en het transfersysteem op het programma staan. Infantino is zelf ook aanwezig.

ORGANOGRAMMEN

De organogrammen van de KNVB en de verenigingsstructuur per 30 juni 2018 zijn te vinden in bijlage 1.

ONTWIKKELING VAN HET VOETBAL

INVOERING VAR IN EREDIVISIE

De algemene vergadering betaald voetbal gaat in maart akkoord met de invoering van de Video Assistent Referee (VAR) in de Eredivisie, met ingang van het seizoen 2018/'19. De invoering van de VAR in de Eredivisie komt na een traject van testen in onder meer de TOTO KNVB Beker, de play-offs en het duel om de Johan Cruijff Schaal. Met de VAR streeft de KNVB naar een eerlijker verloop van de verschillende competities. In totaal zal de videoscheidsrechter komend seizoen bij 324 wedstrijden worden ingezet.

De VAR opereert vanuit #11, het voetbalinnovatiecentrum op de KNVB Campus in Zeist. In samenwerking met Hawkeye en Fox is hier een hypermodern Replay Center aangelegd, dat goede verbindingen heeft met alle Eredivisiestadions.

PLATFORMEN VERNIEUWD

De Voetbal.nl app en de website Voetbal.nl hebben een make-over ondergaan en een geheel nieuwe vormgeving gekregen. Deze bevat elementen uit de KNVB-huisstijl, waarmee Voetbal.nl in lijn komt met de overige KNVB-kanalen. Verder is het platform interactiever geworden doordat uitslagen of standen direct gedeeld kunnen worden via social media.

In het kader van de 100e KNVB Bekerfinale wordt een speciale website gelanceerd: www.totoknvvbeker.nl. Hier is alles te lezen over het lopende KNVB Bekertoernooi maar ook over de rijke historie.

In januari 2018 gaat het nieuwe communicatieplatform betaald voetbal online. Dit platform vervangt alle huidige communicatiemiddelen (Extranet Betaald Voetbal en mail) met de betaaldvoetbalorganisaties en is bedoeld om de communicatie met de clubs eenvoudiger en doelgerichter te maken.

RINUS

Op het gebied van trainersopleidingen en -ondersteuning is een grote stap gemaakt met het Online Trainersplatform Rinus. Dit platform is ontwikkeld voor alle jeugdtrainers in Nederland. Rinus is in september 2018 gelanceerd en bevat oefeningen, trainingen en programma's, ontwikkeld vanuit de voetbalvisie die de KNVB omarmt: met plezier beter leren voetballen. Zowel nieuwe als ervaren trainers kunnen op dit platform terecht voor al hun voetbaluitdagingen. In het eerste jaar maakten in de piekmaanden gemiddeld 12.000 trainers per maand gebruik van Rinus. Met een totaal aantal van 18.000 gedownloade apps en een rapportcijfer van een 7.8 was het een succesvol lanceringsjaar. Gedurende het seizoen 2018/'19 zal het platform verder verrijkt worden met nieuwe oefenstof voor onder andere keepers en nieuwe functionaliteiten zoals een online tekentool.

ASSIST CONTACT

Goede (telefonische) bereikbaarheid is een basisvoorwaarde voor een goede dienstverlening aan clubs. Daarom besluit de KNVB om naast de digitale ondersteuning van KNVB Assist ook een servicedesk op te zetten. KNVB Assist Contact centraliseert het contact tussen verenigingen en vrijwilligers, waardoor de bereikbaarheid wordt vergroot. De pilot draait in de districten West I en II. Met bijna 60.000 contactmomenten en een gemiddelde klanttevredenheid van 7,3 zijn de eerste resultaten van deze pilot positief. Op dit moment wordt gekeken naar de mogelijkheden om KNVB Assist Contact uit te breiden naar de andere districten.

Daarnaast start KNVB met webcare. Dagelijks verzorgt een team van specialisten tussen 09.00 en 23.00 uur interactie op de social media kanalen van de KNVB en OnsOranje. Voornaamste doel is vragen beantwoorden en mensen helpen.

KICKS

Voetbal is in Nederland nog altijd de meest populaire sport. Toch blijkt uit uitstroomcijfers in de leeftijdscategorie 19-30 jaar dat voor deze groep de tijdsinvestering en het klassieke aanbod veelgenoemde redenen zijn om te stoppen met voetbal. Sportbreed is er een succesvolle ontwikkeling gaande naar flexibele vormen van aanbod die beter aansluiten bij de wisselende behoefte van de sporter. Om die reden start in het seizoen 2017/'18 Kicks. In samenwerking met lokale voetbalclubs ontwikkelt en organiseert Kicks toegankelijke en alternatieve voetbalvormen. Geen langdurig lidmaatschap, hooguit een strippenkaart. De pilot vindt plaats in vooral Amsterdam en Utrecht. Komend seizoen wordt een uitrol gedaan naar meerdere locaties in het land.

VOETBALTV

Een belangrijke ontwikkeling die in het seizoen 2017/'18 is gestart betreft VoetbalTV. VoetbalTV is een digitaal platform waarop wedstrijden in het amateurvoetbal online uitgezonden gaan worden. Naast het live uitzenden van de wedstrijden is VoetbalTV het sociale platform voor de amateurvoetballer, met als doel de betrokkenheid en het spelplezier van alle voetballiefhebbers te vergroten. In nauwe samenwerking met Talpa gaat de pilot van start. Camerasystemen worden bij clubs in heel Nederland geïnstalleerd om in het seizoen 2018/'19 de officiële start van VoetbalTV te kunnen laten plaatsvinden met een social app, analysesoftware en minimaal honderd clubs die voorzien zijn van camera's. Wat betreft privacy is de KNVB zich bewust van de gevoeligheid. In samenwerking met specialisten zijn daarom gebruiksvoorwaarden opgesteld om dit risico te minimaliseren.

WEDSTRIJD VAN DE TOEKOMST

In november 2017 spelen FC Lisse en Quick Boys de wedstrijd om de Avant Garde Cup, een duel waarin nieuwe spelregels worden getest. In mei 2018 gaan Fortuna Sittard en de Suriprofs op herhaling. De Jupiler League-promovendus en de gelegenheidsformatie van voetballers met Surinaamse roots spelen een wedstrijd waarin wordt geëxperimenteerd met spelregels en audiovisuele hoogstandjes. Tot de innovaties behoren de selfpass, de intrap in plaats van de ingooi en doorlopend wisselen. De Wedstrijd van de Toekomst, een initiatief van de Jupiler League, in samenwerking met FOX Sports, Southfields, de Suriprofs en de KNVB, krijgt in seizoen 2018/'19 een vervolg in de vorm van de Future Rules Football League. Hieraan zullen tien clubs uit de Bollenstreek deelnemen.

ONDERZOEK NAAR KOPPEN BIJ JEUGD

Volgens sommige berichten is koppen voor jeugdspelers schadelijk en zou het verboden moeten worden. UEFA doet uitgebreid onderzoek naar het koppen in het jeugdvoetbal. Ook de KNVB kijkt - samen met het AMC/VU - of er bij het koppen door jeugdspelers mogelijk risicovolle situaties ontstaan. Op dit moment is er geen bewijs dat koppen, zoals het in het voetbal plaats vindt, schadelijk is. Als de uitkomsten van deze onderzoeken echter aanleiding geven tot gerichte aanpassing van regelgeving, dan zal de KNVB dit zeker doorvoeren.

Jaarlijks lopen op de Nederlandse velden zo'n 4.000 voetballers een hersenschudding op. Ongeveer 500 daarvan melden zich vervolgens bij de spoedeisende hulp. Meestal is een aantal dagen rust voldoende om volledig te herstellen, maar voor de voetballers bij wie dat niet het geval is, start de KNVB met een polikliniek. Zowel recreanten als topspelers zijn, wanneer de klachten langer aanhouden, na doorverwijzing van de huisarts welkom op het Voetbalmedisch Centrum (VMC) in Zeist. Bij de polikliniek wordt onderzocht wat er precies is gebeurd, worden testen uitgevoerd en krijgt de voetballer vervolgens advies op maat. De KNVB gebruikt de gegevens tevens, in samenwerking met het AMC en de VU, voor wetenschappelijk onderzoek op dit gebied.

SPORTIVITEIT, RESPECT EN INTEGRITEIT

AANKLAGER AMATEURVOETBAL

Het tuchtrecht in het amateurvoetbal werkt vanaf het seizoen 2017/'18 met een aanklager. Dat is een onderdeel van het nieuwe tuchtrecht. Het streven is met de intrede van aanklagers de voetbalrechtspraak onafhankelijker en transparanter te maken. Bij rode kaarten of andere overtredingen in het voetbal bepaalt een aanklager de hoogte van de straf en stuurt vervolgens een schikkingsvoorstel. Accepteert een speler het schikkingsvoorstel niet, dan behandelt de tuchtcommissie de zaak verder. Ook kan de aanklager besluiten een overtreding te seponeren of direct voor te leggen aan de tuchtcommissie. Tot en met het seizoen 2016/'17 fungeerde de voetbalrechtspraak in een dubbelrol, door zowel een aanklacht in te dienen als de zaak te beoordelen. De aanklager krijgt ook de mogelijkheid in beroep te gaan tegen een uitspraak van de tuchtcommissie, wat de kwaliteit en onafhankelijkheid van de voetbalrechtspraak ten goede komt. In het betaald voetbal werkt de voetbalrechtspraak al langer op deze manier.

VEILIG SPORTKLIMAAT AMATEURVOETBAL

Het aantal gerapporteerde excessen in de Nederlandse sport is de afgelopen jaren gedaald, de bewustwording voor sportiviteit en respect onder sportbestuurders gegroeid en sporters lijken zich veiliger te voelen. Dat meldt het Mulier Instituut dat in opdracht van het Ministerie van VWS onderzoek heeft gedaan naar de effecten van het actieplan Naar een Veiliger Sportklimaat (VSK) in de afgelopen vijf jaar. Tegelijkertijd zijn misstanden van alle tijden, helaas ook in de sport. Daarom is het noodzakelijk te blijven werken aan sportplezier door het stimuleren van sportiviteit en respect en het voorkomen en aanpakken van ongewenst gedrag. Het project Naar een Veiliger Sportklimaat loopt tot en met 2018/'19.

VOETBAL EN VEILIGHEID

In januari 2018 is de KNVB Campus het decor van de bijeenkomst Voetbal en Veiligheid. Clubs, burgemeesters, politie en KNVB spreken met elkaar over het gastvrij maken van het Nederlandse betaald voetbal. Doel: het vriendelijker maken van voetbal voor de overgrote meerderheid die van het spel wil genieten en maatwerk ontwerpen waarmee de raddraaiers gestraft kunnen worden. Een van de (voorgenomen) maatregelen is het terugbrengen van het aantal bus- en treincombi's en hekken in de stadions. Hiertoe treedt de KNVB, behalve met burgemeesters en politie, ook in gesprek met het Supporterscollectief.

NIEUWE REGELGEVING BIJ WIJZIGING ZEGGENSCHAP BIJ BVO'S

De algemene vergadering betaald voetbal (AVBV) stemt in juni 2018 in met nieuwe regels om ongewenste zeggenschap in een betaald voetbalorganisatie (bvo) te voorkomen. Partijen met een criminele achtergrond kunnen zo uit het voetbal worden geweerd. Uitgangspunt hierbij is enerzijds het beschermen van de bedrijfstak betaald voetbal tegen onwenselijke situaties op het gebied van integriteit, reputatie en continuïteit en anderzijds het toestaan van goede investeringen in clubs.

In de oude situatie controleerde de licentiecommissie betaald voetbal uitsluitend achteraf en kon het een overname niet tegenhouden. In de nieuwe situatie moet de licentiecommissie betaald voetbal vooraf toestemming verlenen als een partij 25 procent of meer van de zeggenschap in een BVO wil verkrijgen. Bij deze beoordeling wordt gekeken naar de achtergrond van de investeerder en de herkomst en aanwending van zijn vermogen. Getoetst wordt of de nieuwe aandeelhouder van een BVO zijn geld niet heeft verdiend (of verdient) met illegale activiteiten als drugshandel of corruptie en of de financiering geen deel uitmaakt van een witwasconstructie.

SEKSUEEL MISBRUIK IN DE SPORT

De onafhankelijke commissie De Vries heeft in opdracht van NOC*NSF onderzoek gedaan naar seksueel misbruik in de sport. Het onderzoek is in 2017 afgerond en heeft veertig aanbevelingen opgeleverd waar de sport mee aan de slag moet. Ook de KNVB gaat met deze aanbevelingen aan de slag om zo seksueel misbruik in de toekomst te voorkomen en waar nodig aan te pakken. Tijdens seizoen 2017/'18 is de sportbrede taskforce Seksuele Intimidatie ingericht waar de KNVB onderdeel vanuit maakt. Deze taskforce is aan de slag om de aanbevelingen van commissie De Vries - daar waar van toepassing - te implementeren in de sport.

In dit kader heeft de KNVB per 1 maart 2018 bij een aantal functies een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) verplicht gesteld.

VOETBAL EN VEILIGHEID

Vanaf 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van kracht. Deze regelgeving versterkt de positie van de mensen van wie persoonsgegevens worden verwerkt. Organisaties die persoonsgegevens verwerken, krijgen meer verplichtingen om op een juiste manier om te gaan met deze persoonsgegevens. Ook door en binnen de KNVB worden persoonsgegevens verwerkt. Hierbij moet worden gehandeld in overeenstemming met de van toepassing zijnde regelgeving, in het bijzonder de AVG. In aanloop naar 25 mei is daarom een nieuw privacybeleid opgesteld voor de KNVB.

MAATSCHAPPELIJKE ROL VAN VOETBAL EN DE KNVB

De KNVB vindt het belangrijk om verantwoordelijkheid en betrokkenheid te tonen op maatschappelijk gebied, zowel in eigen land als over de grenzen. Met de grote diversiteit aan leden heeft voetbal het vermogen om mensen te verbinden. Met een sterk voetballandschap draagt de KNVB bij aan een veilige en plezierige sportomgeving en kan voetbal ingezet worden om een bijdrage te leveren aan maatschappelijke thema's. Ook is de bond over de grenzen actief, met het programma WorldCoaches.

KNVB ONDERTEKENT SPORTAKKOORD

Directeur Jan Dirk van der Zee ondertekent in juni 2018 op het strand van Scheveningen het nationale sportakkoord 'Sport verenigt Nederland'. De sportwereld, gemeenten, de Rijksoverheid, provincies, het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties slaan hierbij de handen ineen om het sportplezier in Nederland te vergroten. De komende jaren gaat het totale sportlandschap zich inzetten op zes thema's: een leven lang sporten & bewegen, duurzame sportinfrastructuur, vitale sport- en beweegaanbieders, positieve sportcultuur, vaardig in bewegen en topsport die inspireert.

Los van het nationale sportakkoord spreken KNVB en NOC*NSF zich verder uit voor meer beweging in Nederland. In een petitie wordt onder meer gepleit voor meer beweging op school, een minimaal aantal uren gymles door bevoegde leraren en beter geschoolde trainers en vrijwilligers bij de duizenden sportverenigingen in Nederland.

DE GROENE CLUB

De KNVB lanceert, in samenwerking met de provincies Gelderland, Overijssel en Zuid-Holland, het project 'De Groene Club', een initiatief om sportverenigingen te verduurzamen. Energiekosten zijn één van de grootste kostenposten voor een vereniging. Het nemen van duurzame maatregelen leidt enerzijds, via de verlaging van de energierekening, tot financieel sterkere verenigingen en anderzijds tot een beter milieu. Verenigingen hebben vaak wel interesse in 'verduurzaming', maar hebben niet de tijd, geld, kennis en middelen om dit op te pakken. Met De Groene Club krijgt een vereniging inzicht in de huidige situatie en wordt de club ondersteund bij het realiseren van de verduurzaming. De pilot start bij dertig verenigingen en zal, op basis van de daar opgedane ervaringen, landelijk uitgerold worden.

STEUN VOOR SINT-MARTEN

Het eiland Sint-Maarten wordt begin september 2017 getroffen door een orkaan. De schade die orkaan Irma veroorzaakt is enorm. De betaald voetbalwereld zet zich collectief in om geld in te zamelen voor de slachtofferhulp en heropbouw van Sint-Maarten. Bij alle wedstrijden in de Eredivisie en in de Jupiler League komen spelers en scheidsrechters voor de aftrap gezamenlijk het veld op in een speciaal shirt waarop actie en gironummer staan vermeld. Dit initiatief wordt omarmd door alle clubs, scheidsrechters, Eredivisie CV, Coöperatie Eerste Divisie en KNVB, in nauwe samenwerking met het Rode Kruis. Ook vragen clubs, de Eredivisie, Jupiler League en KNVB, via hun eigen kanalen aandacht voor de 'Giro 5125' actie van het Rode Kruis. Meerdere clubs zetten de boodschap ook op de LED-boardings.

Door de orkaan Irma is de verlichting van het enige stadion van Sint-Maarten volledig verwoest. Samen met de FIFA legt de KNVB in maart 2018 LED-noodverlichting aan, zodat er ook in de avonduren weer gesport kan worden. Niet alleen het voetbal profiteert daarvan, ook andere sporters kunnen nu 's avonds weer terecht in het stadion.

ORANJE OPENT SPORTTUIN

De spelers van het Nederlands elftal openen in juni 2018 een sporttuin in het Prinses Máxima Centrum voor Kinderoncologie. De internationals hebben op hun kosten de tuin laten aanleggen in het grootste kinderkankerziekenhuis in Europa. Vorig jaar maart deed de spelersgroep van het Nederlands elftal een donatie voor het aanleggen van de tuin. Ook oud-spelers leveren een bijdrage.

WORLD COACHES

Het internationale sociale programma van de KNVB beleeft zijn negende seizoen. Ook nu vinden weer overal ter wereld activiteiten plaats. Op Sint-Maarten wordt op feestelijke wijze het programma Early Recovery met UNICEF en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties afgerond. Samen met de voetbalbond van Sint Maarten (SXMFF) wordt een uitgebreide schoolcompetitie opgezet, die in het seizoen 2018/'19 wordt voortgezet.

In Libanon start KNVB WorldCoaches, samen met WarChild Nederland en Right to Play de Summer Development League. WarChild Nederland, Right to Play en KNVB WorldCoaches zijn al twee jaar actief in het land met een gezamenlijk voetbal- en levensvaardighedenprogramma. Het nieuwe initiatief is bedoeld om de inwoners van het land te verenigen. Het project verbetert ook de veiligheid en het welzijn van kinderen in Libanon en biedt veilige sportplekken voor jongeren in hun gemeenschap.

In aanwezigheid van onder anderen minister-president Mark Rutte tekent de KNVB een samenwerkingsovereenkomst met de Indiase voetbalbond (AIFF). De focus van de samenwerking ligt op jeugdvoetbal, vrouwenvoetbal en het opleiden van WorldCoaches. In Qatar wordt daarnaast het startsein gegeven voor een trainerscursus voor vrouwen. De cursus wordt uitgevoerd in samenwerking met de Nederlandse ambassade in het land, het Qatar Women's Sport Committee (QWSC) en de KNVB. 28 vrouwen worden in het emiraat opgeleid tot WorldCoach. De vrouwelijke coaches moeten een rolmodel worden voor andere vrouwen in de sport in Qatar.

PARTNERS EN SPONSOREN

De KNVB streeft naar duurzame relaties met commerciële en maatschappelijke partners, om samen waarde toe te voegen aan het voetbal, met name gericht op de voetballer en de voetbalfan. Het Nederlands elftal wint weer aan populariteit en die van de vrouwen blijft onverminderd hoog. Commerciële partners willen daar graag bij horen. Dat de partners van de KNVB de kracht van het voetbal inzien, zowel in voor- als tegenspoed, blijkt uit de vele langdurige partnerships die de KNVB heeft gesloten. Naast de lopende samenwerkingen sluit de bond ook enkele nieuwe overeenkomsten.

Door het hoofdsponsorschap met de Eredivisie en het contract met KNVB omarmt KPN in september 2017 het totale voetbal. Dat betekent dat KPN naast het Nederlands elftal en de OranjeLeeuwinnen ook het gehele amateurvoetbal ondersteunt. Uiteraard zal de KNVB ook gebruik maken van de kennis en kunde van KPN op technologisch gebied en kijken waar die kunnen worden ingezet in het amateurvoetbal en op de KNVB Campus.

ARAG is al sinds 2011 al partner van de scheidsrechters en verlengt de overeenkomst in september 2017 voor nog eens drie jaar (tot 2020). De juridisch dienstverlener richt zich op het recht in de maatschappij en identificeert zich met scheidsrechters. Dat geldt voor het betaald voetbal, maar via de Fair Play programma's zeker ook voor het amateurvoetbal. Met name via de ARAG Fair Play Certificering stimuleren de KNVB en ARAG amateurverenigingen om de scheidsrechters naar een hoger niveau te krijgen. En krijgt deze doelgroep de aandacht die hij verdient.

De Nederlandse Loterij (Staatsloterij en TOTO) verlengt de overeenkomst met de KNVB tot 31 december 2022. Daarnaast wordt TOTO de naamgever van het toernooi om de nationale beker, dat vanaf 1 januari 2018 dan ook TOTO KNVB Beker heet. Staatsloterij zal zich met name op Oranje richten. Daarnaast ontvangt de KNVB ook dit seizoen weer een bijdrage van de Nederlandse Loterij. Het bedrag van 3.865.214 euro dat Lotto bv, onderdeel van Nederlandse Loterij, afdraagt aan de KNVB is voor de KNVB een onmisbare bron van inkomsten en volledig bestemd voor de ontwikkeling van het amateurvoetbal.

Cavallaro is per 1 januari de nieuwe fashion partner van de KNVB. Het bedrijf volgt daarmee Van Gils op. Cavallaro is een trendy merk dat de KNVB kan voorzien van mannen én vrouwenkleding. De overeenkomst loopt in eerste instantie tot december 2019, met de intentie om deze te verlengen tot 2022.

FINANCIËN

FINANCIËN VERENIGING KNVB

In het boekjaar 2017/'18 heeft de vereniging KNVB een positief resultaat behaald van circa € 2,2 miljoen ten opzichte van een negatief resultaat van € 0,2 miljoen in het boekjaar 2016/'17. De totale baten bedragen circa € 102,8 miljoen en liggen in lijn met zowel de begroting 2017/'18 als de jaarrekening 2016/'17. De lasten in het boekjaar 2017/'18 bedragen circa € 101,4 miljoen en liggen eveneens in lijn met zowel de begroting 2017/'18 als de jaarrekening 2016/'17.

Onder financiën amateurvoetbal en financiën betaald voetbal zijn de belangrijkste ontwikkelingen gedurende het boekjaar 2017/'18 uiteengezet.

Bij de beoordeling van de balans per 30 juni 2018 is de liquiditeitsratio goed. Dit betekent dat op korte termijn aan alle betalingsverplichtingen kan worden voldaan. Ook op langere termijn toont de solvabiliteitsratio aan dat de vereniging KNVB financieel gezond is.

FINANCIËLE INSTRUMENTEN

Binnen de groep KNVB, specifiek de Stichting Sportcentrum Zeist (SSZ), is per september 2015 krediet verkregen met een looptijd van 10 jaar en een variabele rente. Ter bescherming tegen toekomstige rentestijgingen is een rentecap afgesloten. Dit houdt in dat met de bank een Euribor-renteplafond is afgesproken, de 'caprente'. Stijgt de Euribor rente op het krediet boven het afgesproken plafond, dan betaalt de KNVB enkel de plafondrente. Voor het afsluiten van deze rentecap is een eenmalige premie betaald. Het derivaat kent een looptijd en afloopschema dat is afgestemd op de onderliggende lening, zodat een speculatieve positie wordt voorkomen. Verder wordt geen gebruik gemaakt van financiële instrumenten als hulpmiddel om financiële risico's af te dekken.

FINANCIËN AMATEURVOETBAL

Het seizoen 2017/'18 kenmerkt zich door een sterk positief resultaat in vergelijking met de begroting 2017/'18. Het resultaat van € 1,8 miljoen na bestemmingsreserve is bijna € 2,1 miljoen hoger dan in de begroting 2017/'18 is opgenomen.

Bij het opstellen van de begroting en jaarrekening zijn de volgende uitgangspunten leidend geweest. Als eerste is het vanzelfsprekend dat alles verwerkt wordt volgens de accountingregels en dat dit op een transparante wijze wordt gepresenteerd. Als tweede hanteert de KNVB een voorzichtigheidsprincipe tijdens het opstellen van de begroting, aangezien de bond niet meer in de situatie van een aantal seizoenen geleden wil belanden.

De stijging ten opzichte van de begroting is verklaarbaar door een aantal grote incidentele meevallers. Onderstaand zullen de belangrijkste mutaties worden toegelicht. Detailinformatie is te vinden in de toelichting op de exploitatierekening.

De grootste mutaties zijn ontstaan na het winnen van WEURO2017 door de OranjeLeeuwinnen. Dat leverde een UEFA winstpremie van € 1,3 miljoen op, die niet begroot was. Een ander resultaat van WEURO is de sterk gegroeide interesse in het elftal. Het effect hiervan is mogelijk op lange termijn te zien door een verdere groei van het aantal voetballende meiden en vrouwen. Een korte termijneffect is de grote verschuiving in de inkomsten en uitgaven rondom de OranjeLeeuwinnen. De uitverkochte stadions hebben gezorgd voor € 0,8 miljoen inkomsten uit kaartverkoop, maar zijn voor het eerst de tv-rechten van de OranjeLeeuwinnen verkocht, wat een bedrag van € 370.000 heeft opgeleverd.

Naast de winstpremie van WEURO heeft de sectie amateurvoetbal een bonus ontvangen van de UEFA voor de goede organisatie en hoge bezoekersaantallen. Hiervan dient € 284.000 ingezet te worden voor meiden- en vrouwenvoetbal. Daarbij zijn de opbrengsten van de UEFA en FIFA ook gestegen door de uitstekende prestaties van de jeugdteams. Voor organisatie en deelname van kwalificatie- en eindtoernooien wordt een bijdrage vanuit de UEFA ontvangen (de kosten van vertegenwoordigende teams stijgen eveneens).

Het kantoorpand in Rotterdam is in november 2017 verkocht. Het grootste effect is terug te vinden in de boekwinst op dit pand ad € 380.000. Daarnaast dalen ook de afschrijvingen en huisvestingskosten met ruim € 70.000.

Onlangs dat de KNVB qua fte's gelijk oversteeft laten de personeelskosten een forse daling zien ten opzichte van de begroting 2017/'18. Dit wordt mede veroorzaakt door enkele incidentele meevallers, maar is ook een signaal dat de personeelskosten de juiste beweging laat zien. De grootste incidentele meevallers (€ 240.000) omvatten de vrijval van de vakantiedagen en de doorbelasting van personeelskosten naar lokale overheden en partijen. Daarbij is een aantal functies (tijdelijk) niet ingevuld wat zorgt voor een daling van € 160.000. Meevallers met een meer structureel karakter zijn diverse lagere kosten (onder meer bijdrage ziektekostenverzekering en lagere leasekosten).

FINANCIËN BETAALD VOETBAL

Het Nederlands elftal maakt een nieuwe start, nadat het zich niet geplaatst heeft voor het WK 2018. De kaartverkoop voor de kwalificatiewedstrijden verliepen echter beter dan begroot, met een stijging van de opbrengsten tot gevolg. Daarnaast is het wedstrijdprogramma tussentijds gewijzigd, wat een daling van de kosten tot gevolg had. Wel of geen kwalificatie voor een eindtoernooi heeft op korte termijn geen invloed op de financiële resultaten van de businessunit betaald voetbal. Zie hiervoor ook de risicoparagraaf van dit bestuursverslag.

Het toernooi om de TOTO KNVB Beker 2017/'18 heeft gezorgd voor een financiële meevaller als gevolg van het hoge bezoekersaantal bij de finale AZ - Feyenoord en toename van de mediagelden.

Naast de stijging binnen vertegenwoordigend voetbal is sprake van een stijging van het commercieel resultaat, voornamelijk als gevolg van het toetreden van nieuwe partners, uitbreiding van bestaande partnerships en een hogere marge op activaties.

Opbrengsten uit boetes in verband met tuchtzaken worden nihil begroot, aangezien de KNVB niet op deze opbrengsten wil anticiperen, maar door de ontwikkeling gedurende het seizoen is sprake van opbrengsten.

Een verdere stijging van het resultaat wordt veroorzaakt door een hoger rendement dan begroot van de deelnemingen in EMM C.V., SMC en Ons Oranje B.V.

De lagere lonen, salarissen en sociale lasten worden allereerst verklaard door een succesvolle bezwaarprocedure tegenover het seizoen 2016/'17 afgedragen loonbelastingen. Hierdoor is sprake van een incidenteel terug te vorderen bedrag van ruim een kwart miljoen euro. Daarnaast zijn er meevallers opgetreden doordat gebruikelijke basiskosten, opleidingen en loon in natura, niet geheel zijn uitgegeven. Tezamen met enkele vacante posities gedurende het boekjaar, zowel in de directie, technische staf van het Nederlands elftal, als de rest van de organisatie, zijn de personeelskosten ruim binnen begroting gebleven.

Door een stringente bewaking van de bedrijfslasten kan wederom de volledige bijdrage van de bvo's aan de KNVB voor het organiseren van de competitie worden gerestitueerd.

Bovenstaande ontwikkelingen resulteren in een omzet van circa € 69,1 miljoen en een exploitatiesaldo na bestemmingsreserves van circa € 4,3 miljoen. Het eigen vermogen bedraagt per balansdatum € 46,2 miljoen en het liquiditeitssaldo bedraagt € 35,5 miljoen.

Teneinde de financiële gezondheid op lange termijn te waarborgen is het, met inachtneming van hetgeen in de risicoparagraaf is opgemerkt, van belang dat het consequent gevoerde, conservatieve financiële beleid gecontinueerd wordt.

RISICOPARAGRAAF

De directie van de KNVB onderkent een aantal risico's en onzekerheden. De bereidheid om risico's te nemen is beperkt en afgestemd op de strategie en prioriteiten van de KNVB. De vier risicogebieden zijn:

- ♦ Strategisch
- ♦ Operationeel
- ♦ Financieel
- ♦ Wet- en regelgeving

De KNVB heeft beheersingsmaatregelen getroffen voor het overgrote deel van de geïdentificeerde risico's en onzekerheden. De mate van risicobereidheid is een leidraad voor het al dan niet nemen van maatregelen.

Het systeem van risicomanagement is in boekjaar 2017/'18 verder uitgerold en per kwartaal wordt er gerapporteerd omtrent de beheersing van onderstaande risico's. Het betreft ten dele theoretische risico's waarop de KNVB voorbereid wil zijn. Het benoemen van risico's in deze paragraaf impliceert niet dat sprake zou zijn van concrete aanwijzingen.

STRATEGISCH

- ♦ Dreiging van een terroristische aanslag bij voetbal evenementen
- ♦ Negatieve houding van media t.o.v. de KNVB
- ♦ Agressie op de voetbalvelden
- ♦ Opkomst andere voetbalvormen

OPERATIONEEL

- ♦ Bestuurlijke onrust
- ♦ Slechte communicatie
- ♦ Doelstellingen en focus op kernactiviteiten onvoldoende weten over te brengen op medewerkers

FINANCIEEL

- ♦ Niet kwalificeren eindtoernooi
- ♦ Daling van de opbrengsten uit mediagelden
- ♦ Veranderende evenement beleving bezoekers KNVB evenementen
- ♦ Financiële misstanden bij clubs

WET- EN REGELGEVING

- ♦ Negatieve effecten politieke keuzes
- ♦ Niet voldoen aan fiscale wetgeving in Nederland

STRATEGISCHE RISICO'S

DREIGING VAN EEN TERRORISTISCHE AANSLAG BIJ VOETBALEVENEMENTEN

Nederland werkt met een systeem van dreigingsniveaus die aangeven hoe groot de kans is op een terroristische aanslag. De Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid publiceert elk kwartaal het actuele dreigingsniveau in en tegen Nederland. Het dreigingsniveau in Nederland is al enige tijd hoog, de kans op een aanslag is reëel (niveau 4 van de 5). De KNVB is zich er van bewust dat een door de bond georganiseerd evenement doelwit kan zijn.

Om de kans hierop te reduceren is er een Veiligheidsdraaiboek met procedures en richtlijnen per wedstrijd. Het veiligheidsdraaiboek is een vertrouwelijk KNVB-document. Het wordt per wedstrijd opgesteld en omvat een risicoanalyse, een beschrijving van mogelijke scenario's en veiligheidsmaatregelen. Middels de risicoanalyse wordt tijdig inzichtelijk gemaakt welke risico's verwacht kunnen worden bij de betreffende wedstrijd. Vervolgens worden de uit de risicoanalyse naar voren gekomen scenario's extra onder de aandacht gebracht, inclusief bijbehorende procedures en verantwoordelijkheden.

Om de financiële impact van de dreiging van een terroristische aanslag met annulering van de wedstrijd tot gevolg te reduceren, zijn er bepalingen opgenomen in de contractuele afspraken met tegenstanders, uitzendgerechtigden, sponsors en stadions. De KNVB ziet om bedrijfseconomische redenen af van een aanvullende verzekering om het financiële risico verder te reduceren.

NEGATIEVE HOUDING VAN DE MEDIA

Voetbal, en daarmee ook de KNVB, staat veel in de belangstelling van zowel consumenten als ook van de media en allerlei belangengroepen. Daarnaast zijn de activiteiten van de KNVB veelomvattend. Denk alleen al aan de verschillende competities in het amateur- en betaald voetbal, de verschillende voetbalvarianten, alle nationale selecties en de maatschappelijke rol van de bond.

Om altijd en overal zoveel als mogelijk hetzelfde geluid te laten horen ligt de regie over de woordvoering bij een beperkt aantal mensen. Daarom hanteert de KNVB een persbeleid dat geldt voor alle medewerkers van de bond.

Het persbeleid is bedoeld om alle media-aandacht voor de organisatie zoveel mogelijk in goede banen te leiden. Bij de KNVB speelt bureau persvoorlichting daar een centrale rol in. Persvoorlichters zijn continue bezig met berichtgeving over en door de KNVB. Zij houden zicht op wat er speelt en wat dat van de KNVB vraagt.

AGRESSIE OP DE VOETBALVELDEN

Een belangrijke oorzaak voor uitstroom van leden is agressie op de velden. Of iemand zelf voetbalt of graag naar voetbal kijkt: alle voetbalfans - van jong tot oud - willen op een veilige en leuke manier kunnen genieten van voetbal. Geweld op het veld of rond de stadions hoort niet in het voetbal thuis. De KNVB doet er alles aan om ervoor te zorgen dat met elkaar genieten de standaard blijft en wangedrag de uitzondering.

Om dat te doen is er een breed pakket aan acties. Deze zijn erop gericht om sportiviteit te bevorderen en wangedrag tegen te gaan. Van het invoeren van het spelregelbewijs tot aan het invoeren van de 10-minutentijdsstraf.

Tuchtregels maken duidelijk waar de grenzen liggen en moeten op die manier voorkomen dat clubs, supporters of spelers over de schreef gaan. Gebeurt dat toch, dan wordt de tuchtrechtspraak toegepast. Op het veld of rond het stadion: iedereen die het voetbalfeest verstoort, moet snel en hard worden aangepakt.

Gedrag van mensen wordt in grote mate beïnvloed door de omgeving waarbinnen men actief is. De KNVB probeert daarom op veel manieren het systeem van voetbal zo in te richten dat de kans op misdragingen het kleinst is. Een van de experimenten is bijvoorbeeld het spelen zonder scheidsrechter.

De KNVB werkt samen met de overheid aan de uitvoering van het programma Naar een veiliger sportklimaat (VSK).

OPKOMST ANDERE VOETBALVORMEN

De KNVB organiseert competities voor alle voetballers in het land. Wekelijks worden er meer dan 30.000 wedstrijden gespeeld op het veld en in de zaal. Iedereen kan op zijn eigen (ambitie)niveau plezier beleven aan het voetbal. Het risico bestaat dat het aanbod van de KNVB niet meer aan de wensen van de moderne voetballer voldoet. Op termijn zou het ledenaantal kunnen dalen, wat een negatief effect heeft op het bereiken van de strategische doelen, maar ook praktisch op verschillende opbrengsten (contributies, wedstrijdgeden en het Digitaal Informatie Abonnement).

Om dit te voorkomen wordt continue nagedacht over een aantrekkelijk voetbal- en competitieaanbod met aanbod voor iedereen, aansprekende competities in de top en voetbal start-ups. De KNVB zorgt ervoor dat iedereen die wil voetballen bij een club dat kan doen. Dit betekent dat aanbod en randvoorwaarden altijd zo goed mogelijk aan moeten sluiten op de wensen en behoefte van de (toekomstig) voetballer. Voetballen anno nu vraagt om meer flexibiliteit en maatwerk. Daarom legt de bond verbinding met, en versterkt ze nieuwe voetbalinitiatieven, zoals Kicks. Zoeken naar slimme oplossingen en kijken waar kansen liggen. Zodat kan worden voldaan aan de nieuwe vragen van voetballers, binnen en buiten de vereniging.

OPERATIONELE RISICO'S

BESTUURLIJKE ONRUST

Het valt niet te ontkennen dat de onrust rondom de KNVB in het verleden deels is terug te voeren op beslissingen die door bestuur, directie, toezichthoudende organen en leden zijn genomen. Leren van het verleden en lessen trekken voor de toekomst, is daarom van belang.

Om de onderlinge samenwerking en afstemming binnen en buiten de KNVB te bevorderen is de topstructuur aangepast: de wijze waarop de KNVB wordt bestuurd is veranderd. Zo werken de directies betaald voetbal en amateurvoetbal meer samen, op termijn schuift de organisatie zelfs steeds meer in elkaar. Ook de toezichthouders van beide directies komen geregeld gezamenlijk bijeen om gezamenlijk koers te houden op de strategische agenda van de bond. Verder is de rol van het bondsbestuur veranderd. Bondsvoorzitter Michael Van Praag en Secretaris-Generaal Gijs de Jong vormen samen met directeur amateurvoetbal Jan Dirk Van der Zee en directeur betaald voetbal Eric Gudde het bondsbestuur.

SLECHTE COMMUNICATIE

Elke vorm van communicatie heeft invloed op de wijze waarop een organisatie gezien wordt door buitenstaanders. Dit kunnen bijvoorbeeld KNVB-leden, voetbalfans en trainers zijn, maar ook de landelijke en lokale overheid, media en KNVB-sponsors. Alle vormen van communicatie dragen bij aan de vorming van het imago en de reputatie van de KNVB. Voetbal is het leukste wat er is. Dat willen we organiseren zonder onnodig gedoe. Zodat alle tijd en energie naar het voetballen kan gaan. De KNVB legt op een vriendelijke en heldere manier uit wat het doet en waarom, ook als de boodschap niet leuk is. De KNVB wil dat iedereen de juiste informatie snel kan vinden of contact op kan nemen als dat nodig is. Of het nu gaat om een vraag over de competitie, het binden van vrijwilligers of het speelschema van Oranje.

KERNACTIVITEITEN OVERBRENGEN OP MEDEWERKERS EN STAKEHOLDERS

Binnen de KNVB is sprake van twee businessunits, amateurvoetbal en betaald voetbal. De belangen van breedtesport en topsport kunnen verschillen, maar om ervoor te zorgen dat het gezamenlijke doel voorop staat, wordt het beleidsplan sinds 2010 KNVB breed opgesteld. Gedurende het seizoen heeft de directie huiskamersessies georganiseerd om medewerkers de gelegenheid te bieden om met ze in gesprek te gaan en toe te lichten wat directie op dat moment bezighield.

Begin juli is het seizoen 2017/'18 op een bijeenkomst in Eindhoven gezamenlijk afgesloten en de kick-off verricht voor het Strategisch Plan 2018-2022. Zowel medewerkers als externe stakeholders denken mee en leveren input voor dit plan. Directeur amateurvoetbal Jan Dirk van der Zee en directeur betaald voetbal Eric Gudde lichten de in Eindhoven aanwezige medewerkers in wat de KNVB de komende vier jaar wil gaan doen en hoe dat te bereiken aan de hand van vijf focusgebieden:

- ♦ Aantrekkelijk voetbalaanbod
- ♦ Opleiding & ontwikkeling
- ♦ Oranje om trots op te zijn
- ♦ Innovatie
- ♦ Topservice

Binnen het vierjarenplan wordt elk jaar een doorvertaling gemaakt in concrete projecten.

FINANCIËLE RISICO'S

NIET KWALIFICEREN VOOR EINDTOERNOOI DOOR NEDERLANDS ELFTAL

De exploitatie van de businessunit betaald voetbal hangt grotendeels samen met de sportieve successen van het Nederlands elftal. Om langjarige stabiliteit te waarborgen, bestaat het financieel beleid uit de volgende maatregelen:

- Het uitgavenniveau blijft gebaseerd op het financieel minst aantrekkelijke sportieve scenario. Over het algemeen is dat het missen van kwalificatie voor een eindtoernooi na het spelen van play-offs.
- Bij succesvolle kwalificatie wordt voor het eindtoernooi dezelfde lijn gehanteerd. Met andere woorden: tenminste een kostenneutrale projectbegroting, ongeacht het sportieve verloop tijdens het toernooi. Daarbij wordt een systeem van scenarioplanning gehanteerd en de verwachte kosten maximaal afgestemd op de inkomsten.
- De grote inkomstenbronnen, waaronder sponsor- en mediacontracten, worden voor langere perioden vastgelegd. Daarbij wordt ervoor gezorgd dat deze niet gelijktijdig aflopen, maar wordt een dakpansgewijze opbouw nagestreefd.
- Financiële meevallers komen eerst ten goede aan de clubs. Hun bijdrage aan de kosten van de KNVB krijgen zij geheel of gedeeltelijk terug. Het overige deel wordt geïnvesteerd in nieuwe, projectmatige activiteiten.

De financiële impact van het risico wordt daarom als laag tot midden geclassificeerd.

DALING VAN DE OPBRENGSTEN UIT MEDIAGELDEN

Een belangrijk deel van de opbrengsten van de KNVB bestaat uit mediagelden die betrekking hebben op de interlands van het Nederlands elftal, de TOTO KNVB Beker en de Johan Cruijff Schaal.

De mediagelden voor de kwalificatiewedstrijden van het Nederlands elftal zijn afkomstig van de UEFA, waarbij sprake is van een nieuwe overeenkomst voor de periode 2018-2022. De bijdrage die de KNVB ontvangt is deels vast en deels variabel. De variabele bijdrage is afhankelijk van de waarde die de UEFA voor de kwalificatiewedstrijdrecht ontvangt. De mediarechten voor vriendschappelijke interlands worden door de KNVB zelf verkocht.

Na het WK in Rusland is de UEFA Nations League gestart, waarin Nederland het in de poulefase opneemt tegen Frankrijk en Duitsland. Deze internationale voetbalcompetitie vervangt de vriendschappelijke interlands, waardoor de KNVB zelf minder vriendschappelijke wedstrijden in de markt kan zetten. De financiële impact van het risico wordt daarom als hoog geclassificeerd.

VERANDERENDE EVENEMENTBELEVING BEZOEKERS KNVB EVENEMENTEN

Kaartverkoop vormt een belangrijke inkomstenbron van de KNVB, die in belangrijke mate afhankelijk is van de prestaties en het imago van de vertegenwoordigende elftallen. Daarom wordt er ingezet op het versterken van de Oranjecultuur. We bouwen met spelers en staf aan die cultuur van trots, plezier, saamhorigheid en gretigheid. Internationals hebben een voorbeeldrol, in interactie met de fans en andere teams.

Daarnaast worden de eisen die de fans aan KNVB evenementen stellen alsmaar hoger, terwijl de KNVB de evenementen qua toegangsprijs graag toegankelijk houdt. Dit risico wordt door de KNVB al jaren onderkend en heeft ertoe geleid dat er rond wedstrijden steeds meer nevenactiviteiten worden georganiseerd, informatievoorziening en ticketverkoop in toenemende mate wordt gedigitaliseerd en er meer aandacht wordt besteed aan het individu. Om te meten of deze maatregelen het gewenste effect hebben wordt de tevredenheid van de bezoekers structureel onderzocht. De aanbevelingen die hieruit naar voren komen worden waar mogelijk opgevolgd. De financiële impact van het risico wordt als midden geclassificeerd.

FINANCIËLE MISSTANDEN BIJ CLUBS

Financiële misstanden bij clubs in het amateurvoetbal en betaald voetbal vormen een bedreiging voor de continuïteit, betrouwbaarheid en integriteit van de Nederlandse competities. Mede om de kans op dergelijke misstanden te voorkomen bestaat er voor de verenigingen binnen het betaald voetbal een licentiereglement. Dit reglement regelt de rechten en verplichtingen van alle actoren die betrokken zijn bij het KNVB licentiesysteem en definieert in het bijzonder de eisen waaraan moet worden voldaan door de KNVB om, namens de UEFA, op te treden als licentieverstrekker, evenals de procedures die in dit verband moeten worden gevolgd door de KNVB ter zake van beoordeling van licentie-eisen. Het aantal (buitenlandse) investeerders in betaald voetbal organisaties neemt nog altijd toe. Met ingang van het seizoen 2018/19 is het nieuwe licentiesysteem betaald voetbal van kracht, waarin aandacht wordt besteed aan dergelijke overnames. Daarnaast is het dossier 'Clubovername' onderdeel van een juridische werkgroep van de bv's.

De bondsvergadering, bestaande uit vertegenwoordiger van het amateur- en betaald voetbal, stemde in december 2014 in met de licentievoorwaarden voor de Tweede en Derde divisie. Om clubs op een hoger niveau voor te bereiden, worden de licentievoorwaarden trapsgewijs doorgevoerd. In het seizoen 2018/19 wordt gewerkt aan de doorontwikkeling van dit gedifferentieerd licentiesysteem.

De KNVB steekt verenigingen graag een helpende hand toe als zij dat willen. Daartoe worden verschillende bijeenkomsten georganiseerd zoals bijvoorbeeld de kennisavonden, en biedt de KNVB hulp via KNVB Assist Contact en Back to Basics.

De financiële impact van het risico wordt als midden geclassificeerd.

WET – EN REGELGEVING

NEGATIEVE EFFECTEN POLITIEKE KEUZES

Politieke keuzes, bijvoorbeeld op het gebied van fiscaliteit en subsidies, raken de KNVB en de clubs. Daarom is samen met de bvo's een klankbordgroep opgericht waarin de betrokken partijen participeren. Deze klankbordgroep treedt samen met de afdeling Public Affairs van de KNVB in overleg met de politiek, om ervoor te zorgen dat de KNVB op de hoogte is van de politieke ontwikkelingen die het voetbal raken, maar ook dat de politiek op de hoogte is van wat het voetbal doet en bijdraagt. Zo kan er onder meer voor worden gezorgd dat de internationale concurrentiepositie onder de aandacht blijft. Op het gebied van fiscaliteit wordt de KNVB bijgestaan door specialisten en vindt - op het terrein van uitvoering en handhaving - regelmatig overleg met de Belastingdienst plaats. Formeel is er geen convenant Horizontaal Toezicht gesloten tussen de KNVB en de Belastingdienst, maar in de praktijk wordt wel op een vergelijkbare wijze gewerkt. De financiële impact van het risico wordt als hoog geclassificeerd.

NEGATIEF EFFECT VAN FISCALE WETGEVING IN NEDERLAND

Veranderingen in het belastingstelsel hebben grote invloed op de organisatie van het voetbal in Nederland. Vanaf 1 januari 2019 gaat de belasting op consumptie (verlaagde btw-tarief) omhoog van 6% naar 9% en dat gaan supporters en voetballers merken in de kantines en stadions. Eind mei 2018 heeft staatssecretaris Snel (Financiën) een delegatie vanuit de KNVB uitgenodigd om in overleg te treden met de staatssecretaris over fiscaliteit binnen het voetbal.

BOS TAX

Sinds 2009 is de Wet belastingheffing excessieve beloningsbestanddelen van kracht. Onderdeel daarvan is de belasting op excessieve vetrekvergoedingen. Deze zogenoemde Bos-tax is oorspronkelijk bedoeld om de 'gouden handdruk' voor private-equity investeerders aan banden te leggen, maar vormt een groot probleem voor de betaaldvoetbalorganisaties. Dit is in het bijzonder het geval wanneer een speler meedeelt in de toekomstige transferopbrengst die de club ontvangt in het jaar dat het dienstverband eindigt. Deze afspraak is onderdeel van de arbeidsvoorwaarden van de speler en is bedoeld om vaste salarissen niet onverantwoord te laten stijgen en wederzijds voordeel te creëren voor speler en club. De regeling dwingt de club tot een keuze tussen onverantwoord hoge vaste kosten vastgelegd in salarissen of een effectieve belastingdruk over salarissen oplopend tot 127%. Deze regeling verzwakt daarmee de sportieve en economische concurrentiepositie van Nederlandse clubs in Europa. De wet schiet zijn oorspronkelijke doel in verschillende sectoren voorbij en heeft niet alleen een vreemde uitwerking binnen het voetbal. Daarom willen het bedrijfsleven en de voetbalsector een open discussie faciliteren over de onbedoelde uitwerking van de wet in de praktijk en de evaluatie van de wet aangrijpen om de problematiek in de hedendaagse praktijk te agenderen. Het ministerie van Financiën is tijdens het overleg in mei met staatssecretaris Snel op de hoogte gebracht van de huidige situatie, problemen en argumenten vanuit het Nederlands voetbal.

CONVENANT JEUGDVOETBAL

Medio 2015 is de belastingherziening ter sprake gekomen, in het bijzonder het afschaffen van het lage btw-tarief (6%). Het amateurvoetbal ontvangt een aandeel in het verschil in het btw-tarief op toegangskaartjes (6%) ten opzichte van het algemene btw-tarief (21%). Dit 'voordeel' wordt in belangrijke mate door de KNVB zelf en de bvo's afgedragen in een fonds, als gevolg van een convenant dat de KNVB al sinds 1996 met het ministerie van VWS sloot en waarmee jeugdvoetbalprojecten in top- en breedtesport worden gefinancierd. Als tickets in het betaald voetbal niet langer onder het lage btw-tarief mogen vallen, valt de grondslag onder het btw-convenant weg. Daardoor staat vanuit het amateurvoetbal de financiering van voetbalactiviteiten gericht op de talentontwikkeling onder druk. Daarnaast zouden tickets, seizoenkaarten en business seat-arrangementen in het betaald voetbal fors duurder worden, en naar verwachting een omzetsdaling tot gevolg hebben. Daardoor raakt de internationale concurrentiepositie van het betaald voetbal in Nederland verder achterop.

De acute dreiging van de belastingherziening in 2016 is geweken, maar in de toekomst blijft het gevaar op de loer liggen. De (financiële) impact van het risico wordt als hoog geclassificeerd, omdat het negatief effect voor de KNVB zelf meer dan € 3 miljoen structureel op jaarbasis bedraagt. Bij de bvo's zal dat bedrag nog hoger zijn. De Kamerfracties en het Ministerie van Financiën worden constant geïnformeerd over deze verstrekende gevolgen voor het voetbal. In mindere mate raakt dit ook overige (betaalde) sport. Daarom werken KNVB, externe adviseurs en NOC*NSF samen.

WET DEREGULERING BEOORDELING ARBEIDSRELATIES EN DE WET WERK EN ZEKERHEID

De overheid heeft in 2015 en 2016 een aantal wetten ingevoerd die van directe invloed zijn op de formele arbeidsrelatie tussen de KNVB en haar medewerkers. De Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties en de Wet Werk en Zekerheid moeten beide voor een vast(er) dienstverband tussen werkgever en werknemer zorgen, met als bijkomend argument flexibilisering van het ontslagrecht en bestrijding van schijnzelfstandigheid. De ministeriële uitzonderingspositie voor spelers en coaches zoals het betaald voetbal die kent, werd geweigerd voor trainers in het amateurvoetbal en scheidsrechters. Dit vermindert de flexibiliteit die in een topsportomgeving wel gewenst is. Ook ontstaan er grotere risico's bij vaste dienstverbanden, onder meer in geval van ziekte en door- en uitstroom. Naast het functioneren van de medewerker spelen arbeidsrechtelijke en financiële risico's een steeds grotere rol in deze afweging.

De KNVB heeft, om de fiscale en arbeidsrechtelijke risico's te beheersen, modelovereenkomsten opgesteld waarop de Belastingdienst akkoord heeft gegeven. Het aantal overeenkomsten van opdracht, kortdurende arbeidsovereenkomsten en oproepcontracten binnen de KNVB is aanzienlijk. Mede daarom wordt het risico als hoog geclassificeerd.

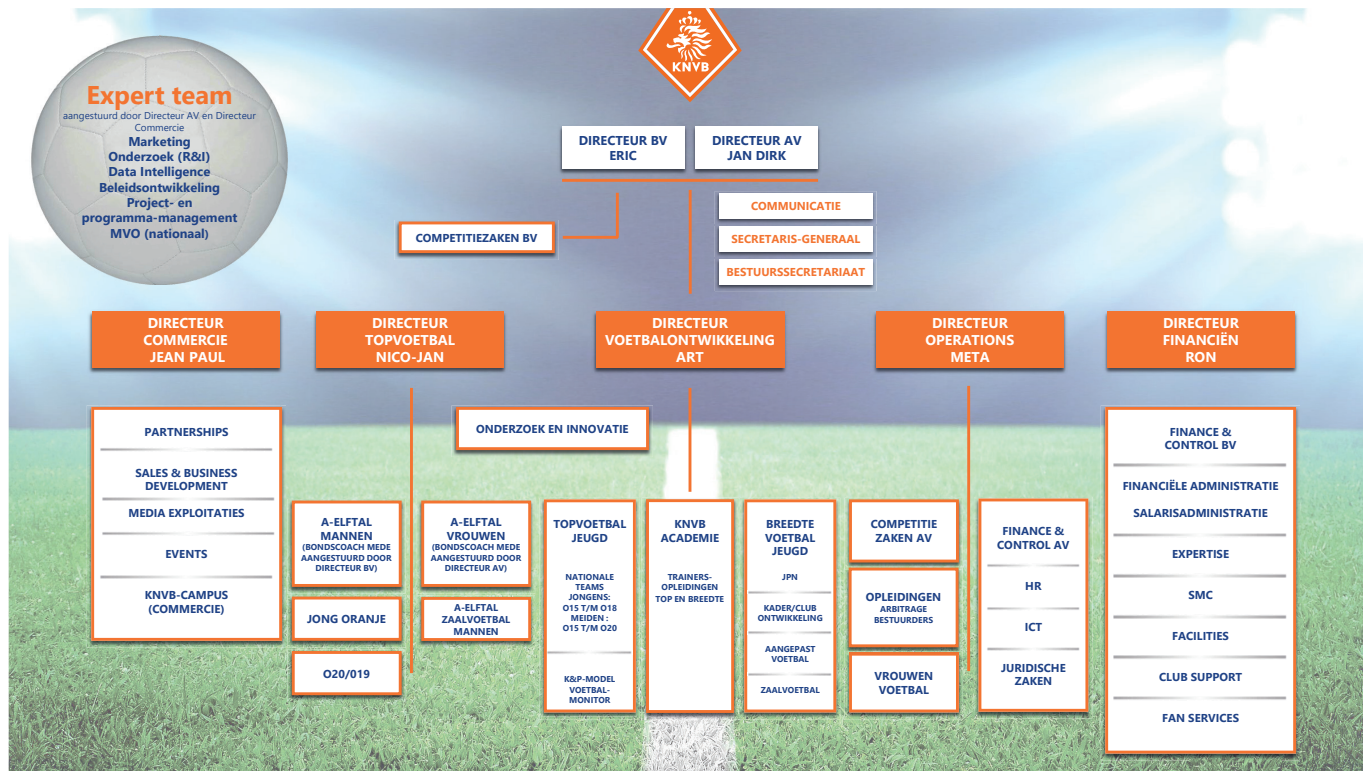
BIJLAGE 1

ORGANOGRAMMEN KNVB

ORGANOGRAM KNVB

ORGANOGRAM VERENIGINGSSTRUCTUUR

